

ע"פ 1583-04-24 - שיר - א.פ. חברה לשרותי שמירה נ' מדינת ישראל

בית הדין הארצי לעבודה

ע"פ 1583-04-24

03 דצמבר 2024

שיר - א.פ. חברה לשרותי שמירה, אבטחה ונקיון בע"מ
קבוצת ש. ניר מערכות ביטחון, תחזוקה וניקיון בע"מ אורי
אלבז

המעוררים

מדינת ישראל

בפני השופטת לאה גליקסמן, השופטת חני אופק גנדלר, השופט אילן סופר

המשיבה

ב"כ המערערים עו"ד חגית רונן

ב"כ המדינה עו"ד שרון פיליפסון

פסק דין

1. לפנינו ערעור על פסק דינו של בית הדין האזורי תל אביב (השופט הבכיר כאמל אבו קאעוד; הע"ז 49782-10-19), בגדרו הורשעו המערערים בעבירות הבאות: המערערת 1 בעבירות לפי סעיפים 2(א)(1) ו-2(א)(2) לחוק עובדים זרים, תשנ"א - 1991 (להלן - **חוק עובדים זרים** או **החוק**) בגין העסקת עובד אחד מיום 3.3.19 ועד ליום 6.3.19; המערערת 1 ו-2 בעבירה של אי עריכת ביטוח רפואי לעובד הזר שפרטיו בסעיף 2(3) לכתב האישום בהתאם לסעיף 2(ב)(3) לחוק; המערערת 1 ו-2 באי הפקדה במועד לפיקדון עובדים זרים עבור העובד שפרטיו בסעיף 2(3) לכתב האישום; המערער 3 - בהפרת אחריות של נושא משרה לפי סעיף 5 לחוק, עבירה לפי סעיף 2(א)(1) לחוק ועבירה לפי סעיפים 2(א)(2) ו-2(ב)(3) ו-2(ב)(8) לחוק. על המערערת 1 הוטל קנס בסך 25,000 ₪; על המערערת 2 קנס בסך 20,000 ₪ ועל המערער 3 קנס בסך 10,000 ₪.

2. לאחר שבחנו את טענות הצדדים בכתב ובעל פה מצאנו כי דין הערעור להידחות וכי הממצאים העובדתיים בפסק דינו של בית הדין האזורי מעוגנים היטב במארג הראייתי שהיה לפניו, והמסקנה המשפטית על יסוד הממצאים העובדתיים מעוגנת בהוראות החוק וההלכה הפסוקה. לכך נוסף את ההערות הבאות:

3. המערערים בקשו לבטל את ההרשעה ממספר טעמים ועילות ואת המרכזיות שבהן נבחן להלן:

4. **טענת הגנה מן הצדק** - נקדים ונציין כי טענה זו הועלתה בשפה רפה בבית הדין האזורי ובעיקר הועלתה בערעור. הגם שאין מניעה להעלות טענה זו בכל עת הרי שעדין יש ערך בהעלאתה מוקדם ככל הניתן, והעלאתה וקבלתה בשלב הערעור צריכות להיעשות במשורה. מכל מקום, ולגופה של טענה אין בידינו לקבלה על ראשיה השונים:

ראשית, לטענת המערערים לפיה משזוכו בבית הדין בעבירות לפי חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, תשנ"ו - 1996, וזאת שעה שלא הובאו ראיות מספיקות להוכחת אשמתם בעבירות אלה היה מקום לשקול את המשך ניהול ההליך הפלילי נגדם. במיוחד, כך נטען, לנוכח העובדה שהעבירות שבהן הורשעו היו העסקת עובד ללא היתר במשך ימים ספורים; אי עריכת ביטוח במשך מספר שבועות; ואי הפקדה לפיקדון עובדים זרים במשך כחודשיים. זאת, כשבפועל כל הכספים שולמו והופקדו לפני הגשת כתב האישום. לכן, לשיטת המערערים היה מקום להעביר את ההליך לפסים מינהליים. לטעמינו, העובדה שהמערערים זוכו בסופו של יום מעבירות לפי דבר חיקוק מסוים אינן שוללות את האפשרות שהמערערים יורשעו בעבירות אחרות הדורשות תשתית עובדתית שונה. זאת, במיוחד שעה שהפקדת פיקדון עובדים זרים לא נעשתה על ידם במועד אלא לאחר הביקורת (טרם הגשת כתב האישום).

שנית, אשר לטענה לפיה לא נמסרו למערערים הנימוקים להגשת כתב אישום תחת הטלת קנסות מנהליים הרי שלא מצאנו להידרש לה בשלב הערעור לאחר שההליך הסתיים. כידוע, מכוח עקרון הבטלות היחסית קיימת הבחנה בין הפגם לבין הסעד, ולא די בקיומו של פגם כדי להביא לבטלות כתב האישום. המערערים גם לא הצביעו על פגיעה בהגנתם בשל כך שהנימוקים לא הועברו אליהם בשלב מוקדם יותר בהליך, ונזכיר כי המערערים או באת כוחם גם לא עתרו לקבלם.

שלישית, המערערים הלינו על כך שבית הדין האזורי הסתמך על דו"ח עבירות שהוגש על ידי המשיבה מבלי שהתקבל כראיה ומבלי שניתנה למערערים הזדמנות לסתור את האמור בו. ככלל, סעיף 187 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח חדש), תשמ"ב-1982 מתיר הגשת ראיות לבית הדין בדבר עברו פלילי של נאשם רק לאחר הרשעתו, ומכאן שאין פגם בשלב הדיוני בו הוגשה הרשימה לבית הדין. אמנם, המשיבה היתה מצופה להעביר ראיות אלה למערערים בשלב מוקדם יותר, ואי עשייתה כן מהווה פגם. עם זאת, כאמור לעיל, לא כל פגם מצדיק זיכוי המערערים, אלא הדבר תלוי בעוצמתו. לטעמינו, במקרה דנן עוצמת הפגם הנטען אינה מצדיקה ביטול ההרשעה שעה המערערים לא טענו בבית הדין האזורי או היום בפנינו טענות קונקרטיים לגופה של הרשימה ומידת הדיוק בה. טענותיהם היו בעלמא בלבד ולא התייחסו באופן קונקרטי לפרטי זה או אחר המופיע ברשימה. על כן, אין בכוחה של טענה זו לבסס ביטול האישום מטעמי צדק.

5. **התנאים לביטול הרשעה** - המערערים פרטו מגוון שיקולים שיש לקחתם בחשבון במסגרת בקשתם לביטול ההרשעה ולהביא לכך כי יינתן בעניינם תסקיר שרות מבחן. לא מצאנו בנימוקים שהובאו כדי לעמוד בדרישות ההלכה הפסוקה לעריכת תסקיר מבחן. בע"פ (ארצי) 13172-10-22 אסום - חברה קבלנית לבנין בע"מ נ' מדינת ישראל (19.8.24) נקבע כך:

"לא מצאנו להתערב בקביעתו זו של בית הדין, העולה בקנה אחד עם ההלכה בסוגיה. שאיפתם של המערערים לביטול הרשעתם ברורה, ולהווה ידוע כי כל הרשעה עלולה להסב לנאשם נזק מעצם טיבה, ודאי כאשר מדובר באנשים נורמטיביים שזו להם הרשעתם הראשונה. אלא שדרך המלך היא כי "משנקבעה אחריותו של אדם בפלילים, יש להרשיעו" (רע"פ 4399/09 שלומית עצינוני זילברשטיין נ' מדינת ישראל (6.9.2009), בעמ' 4) ו"סיום הליך ללא הרשעה מלכתחילה או ביטול הרשעה הם החריג" (ע"פ 5672/05 טגר בע"מ נ' מדינת ישראל (21.10.2007), בפסקה 120). בהתאם, לשם הימנעות מהרשעת בגיר, יש להוכיח שני תנאים מצטברים: האחד, שההרשעה עלולה לפגוע באופן ממשי בשיקום הנאשם בהתחשב בנסיבותיו האישיות; והשני, כי סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים, ובפרט בשיקולי הגמול וההרתעה (ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997); רע"פ 9177/20 אלזאם נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (26.1.2021)).

....

איננו סבורים כי מי מהמערערים הצביע על פגיעה ממשית בשיקומו כתוצאה מהרשעתו, ודאי שהמערערים לא הציגו ראיות להוכחת הטענה. אשר לטענות המערערים לעניין הנזקים הכלכליים שהם עלולים לספוג כתוצאה מההרשעה והפגיעה הפוטנציאלית בהתקשרויותיה של אסום עם צדדים שלישיים בעתיד - הן הועלו בעלמא ללא תימוכין. נקבע, כי "לא די בטענות בעלמא לגבי קשיים כלכליים אלא נדרש להוכיחן באמצעות מסמכים חשבונאיים מפורטים, עדים וראיות המציגים את מצבו הכלכלי של הנאשם בכללותו" (עניין שמש חי, בפסקה 30).

בקשת רשות ערעור שהוגשה לבית המשפט העליון נדחתה (רע"פ 1560-10-24 אסום - מדינת ישראל (26.11.24)).

דברים אלה יפים גם לענייננו.

6. **הרשעת המערער 3** - עיקר טענת המערער 3 מבוססת על כך שלא הוכח היסוד הנפשי בעבירה



המיוחסת לו, כי הוא לא היה מודע לביצוע העבירות ונקט באמצעים סבירים לשמירה על החוק ובכלל זה קבע נהלים אשר מיושמים על ידי אנשי המקצוע בחברה. נציין כי הנהלים עצמם לא הוגשו כראיה לבית הדין, אלא סמנכ"ל התפעול העיד על קיומם. לטעמינו אין די בכך. סעיף 5(א) לחוק עובדים זרים, מחייב נושא משרה לפקח ולעשות כל שאפשר למנוע עבירות בידי תאגיד או עובד מעובדיו (סעיף 5(א)). בנוסף, קובע החוק חזקה הניתנת לסתירה כי אם נעברה עבירה בידי תאגיד אזי חזקה היא שנושא המשרה הפר את חובת הפיקוח אלא אם הוכיח "שנהג בלא מחשבה פלילית ובלא רשלנות ושעשה כל שאפשר כדי למנוע את העבירה" (סעיף 5(ב)). לסעיף 5 היבט עובדתי - קרי האמצעים שנקט נושא המשרה כדי למנוע ביצוע העבירה, והיבט נורמטיבי - קרי סבירות האמצעים ואם אלה מגיעים כדי "כל האפשר" כלשון סעיף 5(ב). נושא המשרה הוא שנושא בנטל להפריך את החזקה וכפועל יוצא מכך עליו להניח את המסד העובדתי הרלבנטי אשר לאורו יהא ניתן להעריך את סבירות האמצעים שנקט.

במקרה דנן, המערער לא הראה אלו אמצעים נקט לצורך מניעת ביצוע העבירה. נציין כי נטען לקיומו של נוהל, אך משזה לא הוצג אין לדעת אם זה כלל רק הסדרת איסור כללית או גם אמצעי בקרה שנועדו להבטיח ציות לנוהל ויישומו בפועל. המילה נוהל אינה מילת קסם אלא יש למלאה בתוכן קונקרטי הן בנוגע לתוכנו והן בנוגע למנגנוני בקרה על דרך יישומו.

7. **גזר הדין** - לא מצאנו מקום להתערב בשיעור הקנסות שהוטלו על המערערים. בית הדין האזורי התחשב במשכה של העסקה שלא כדן וכי נמצא שהמערערים לא קיפחו את זכויותיהם הסוציאליות של העובדים ושההפרות בגין אי ביצוע ההפקדות לפיקדון עובדים זרים תוקנו טרם הגשת כתב האישום ושהמערערים הורשעו בעבירות מעטות יחסית למספר העובדים אותם הם מעסיקים. בית הדין נתן לשיקולים אלה ביטוי בקביעת העונש המתאים בתוך מתחם הענישה, ולא מצאנו שנפל פגם בשיקול דעתו בהיבט זה.

8. סוף דבר - הערעור נדחה.

בהסכמת הצדדים פסק הדין יומצא אליהם באמצעות נט המשפט.

על פסק הדין ניתן לערער לבית המשפט העליון לאחר קבלת רשותו לכך. בקשת רשות ערעור יש להגיש לבית המשפט העליון תוך 45 ימים ממועד קבלת פסק הדין.

ניתן היום, ב' כסלו
תשפ"ה (03 דצמבר
2024) בהעדר הצדדים
ויישלח אליהם.



**לאה גליקסמן,
שופטת, אב"ד**



**אילן סופר,
שופט**



**חני אופק-גנדלר,
שופטת**

